

5

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
'Αριθ. 'Ερωτ. 524 V, 28/1968

Λ
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΤΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Δευ. 1969/10-2-70.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις). Καταβόθρα.
(παιλιότερον ὄνομα: Κορίζιθρα.), Ἐπαρχίας Ἐβρυτανίας
Νομοῦ Ἐβρυτανίας.....
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος Ἀθαν.
... Στρωμαζιάς ἐπάγγελμα ... Διδάκκαλος.
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις ... Καταβόθρα... Ἐβρυτανίας
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον. 2, 5... 24.....
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον ... Γεώργιος... Παναγιωτόπουλος.

.....
ἡλικία... 88... γραμματικαὶ γνώσεις Ἀπόφοιτος Δη-
μοτικῆς..... τοπος-κατοχωγῆς.....
... Καταβόθρα - Ἐβρυτανίας.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σπορὰν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων ;

Ἐπῆρχον αὗται χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα ; ... Ἐπῆρχαν χωρίζαι.....

- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτῆμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ.

Οἱ βοσκότοποι εἰς τὴν Κοινότητα τὰ δέκα εἰς
χωρικοὺς.

- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του ; ... Ἡ πατρικὴ περιουσία διακέρεται.
εἰς τὰ τέκνα μετὰ τὸν γάμον αὐτῶν.

β'. 1) Οί κάτοικοι ασχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; ..Οἱ..καταρικροί..αὐτοὶ..

..λούονται..μέ..τῆς..γεωργίαν..καὶ..τῆς..κτηνοτροφίαν..

2) Οἱ τεχνίται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; Ν.αι.....

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς άτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τὴν οικογένειάν των ; ..

..Δ.ἐν..ἐπάρχου..γαιοκτημόνες..

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.)..... Ποῖα ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; ..

3) Ποῖα ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα) ; ..

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὰ θερισμὰ, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τραγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἄπο τοῦ προήρχοντο οὗτοι ἦσαν ἀνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποῖαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ἡμερομίσθιον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ; ..

..Οἱ..καθεὶς..εἰργάζετο..μῶνος..ταύ..καὶ..
..δ.ἐν..ἐχρησιμοποιοῦντο..ἐργάται..

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; ..

7/0 x 1

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; Εἶς..περιοχῶν..Τρικωνίδας.....

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς ὡς ἐργάται..... ἢ ὡς τεχνίται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πραγματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; ..

..ἐπήγαιναν..ἐποχικῶς..ὡς..ἐργάται.....

- δ'. 1) Πώς ελιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καυσίν: α) τῆς καλαμῖας μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος;

..Τὰ χωράφια ἐλιπαίνοντο με ζωϊκὴν
κόπρον.....

- 2) Πότε ἐγένετο τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας;

Ἀπὸ τοῦ 1950 καὶ ἐνετεύθη.....

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας;

Χρησιμοποιεῖται
τὸ εἰδηροῦν ἄροτρον ἀπὸ τοῦ 1950.....

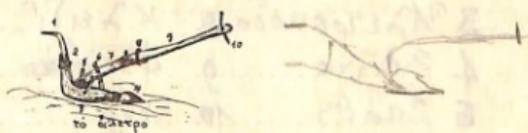
- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).

Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖται (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατασκευάζει τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγένετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ;

Μονόφτερον καὶ δίφτερον ἄροτρον
(εἰδηροῦν). Εἰς πάντα τὰ κτήματα καὶ αἱ δύο ζῶνται
τοῦ ἄροτρον. Ἡ προμήθεια τοῦ ἄροτρον ἐγένετο ἀπὸ
τὸ Αἰώνιον.

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρον με τὰς ἀντιστοιχοῦς ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1. ... 1. ἀβή 4. βραβάρ 7. μεζμη 25 10. κρικός
2. ἔχειρ 5. δκί 8. παλάντζα 11. τραβυχά
3. ἀνέτραπόδας 6. φερά 9. παλαντζίκια

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρῆσει;)
- 3) Μηχανὴ θερισμοῦ

(*Επιπλέον διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
 τμησιν).

4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς
 διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὄλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιῶν; δηλ. τῶν
 χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. - Ἰχνογραφή-
 σατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν
 εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

...εἶναι... μιᾶς μορφῆς δι' ὅλα τὰ εἶδη
 τῶν χωραφιῶν.....

5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; ...?Ελαφρῶς.

...καμπύλων.....

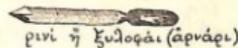
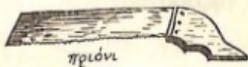
6) ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου; ...?Οὐκ.

?ἦτο καὶ... εἶναι... μέχρι... ἐπιφ. ἐφ. ἐκ... ξύλου.

7) Ἐργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
 (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαί κλπ.).....

..Ἄκανθα.. 2'.. ἄνω.. ἔξω.. ἀγαφ. ἐρό. μενα..

- 8) α) Διά τόν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος... ^{α.ε.ω}... ²⁶ 1950... ^{βόες, κατ' ὄρων.}
 β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διά τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; ... Δ. ὄνος

- 9) Διά τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ;
καὶ ἀρχαῖοι ἦτο ἀναγκαῖος ὁ ζυγός :: Σήμεραν.
χρησιμοποιοῦνται λακμαρξίες.

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεύγες, πιζέυλια κλπ.)

ΠΑΡΑΙΩΤΕΡΟΝ ΕΥΡΕΤΕΡΟΝ
 ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
 εἶναι ἰδιότης τῶν
 ὑπερθεν. εὐφειεῖα β. εὐαν.

- 10) Σχεδιάσατε ἰδιαιτέρως τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.

- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινοῦ, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν). Ἐκ ξύλου καὶ σιδήρου. Λέξιλοι. Γεφύρι.

- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου ; ... ε

Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ; ... ε

Εἰς ποῖα ὄργωματα (σπορᾶς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων.

.. εἰς .. ὄρα .. γὰ .. εἶδη .. ζῶν .. ὄργωμάτων ..

γ) Ἀροτριάσεις (ὄργωματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὄργωματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ τότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὄργωματα αὐτά π.χ. καλλουργιά, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. ... Διὰ .. εἰς .. ἐν ὄργωματι .. Δι' ἀραβόειζον .. ζῆλα ..

τὸ .. πρῶτα .. δευτέρω .. ὄργωμα .. γὰ .. δευτέρω ..

διβόλισμα .. καὶ γὰ .. ζῆλον .. εἰς .. Διὰ .. εἶδη

γίνεται Ὀκτώβριον .. μέ .. Νοεμβριον .. διὰ .. ζῶν .. ὄργωματα ..

2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Τὸν .. ὄργωμα .. ζῆλα .. ὄργωμα .. μέ .. ἡν .. ἔτι .. Δι' ὄργωματα .. αὐτῶν .. αἰ .. αὐτῶν .. ὡς .. ἀνωτέρω ..

3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρανάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπι σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν. ...

Δέν .. ἀφίεται .. χωράφι .. ἀδῶν .. εἰς .. ὄργωματα .. εἰς .. ἀφίεται ..

4) Πόσα ὄργωματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; ... εἰς .. διὰ .. γὰ .. ὄργωμα .. καὶ .. ζῆλα .. διὰ ..

5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκευὴ χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. τὸ δισάκι εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; ... Χρῆσις ..

.. πρῶτα .. γὰ .. εἰς .. (ζῆλα) .. ἢ .. τὸν ..

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ πτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτριάσιν (ὄργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῆ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ;

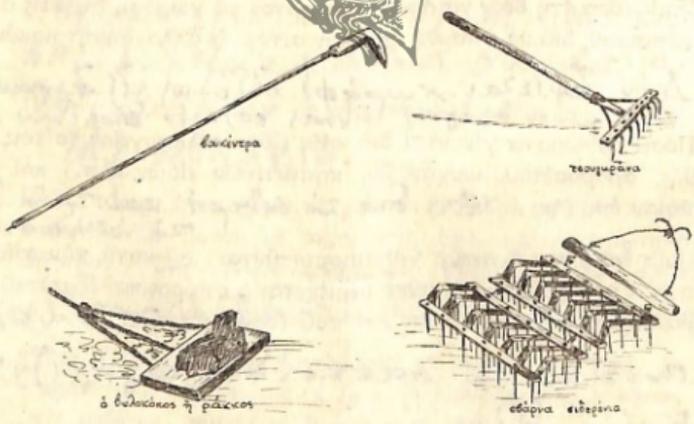
Μὲ εἰληρᾶν ἑλλειψοειδῆ ράβδον ἢ ἄλλο ποῖα ^{ἔχει} τοποθετηθῆ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); Ν. α.

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ τοῦ δὲν ἔχουν ὄργωθῆ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφία. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

Μὲ τὴν ἀξίνα

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἢ τσαπτα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

- 1) Καρμὰς ἢ διὰ ἐκσφίγγων πόλις πέδων. χωράφιων.
 2) Σκαπάνη. διὰ ἐκσφίγγων. χωράφιων. 3) Τελέρα.
 διὰ κήπου. καὶ 4) Ἐκαλοῖ ἐζήρι. διὰ ἐκσφίγγων καὶ πό-
 τισφιν.

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγὰν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν

Τ.ό.ν. .. Ἰευχολάτην. βοιωτῶν. μέλα. .. καὶ οἰκογενεῖας.
 ὅς πρὸς τὴν ὀνομασίαν αὐτῶν καὶ αἱ ἐργασίαι τῶν
 εἰς τὸ ὑπὸ τὴν ἄρσενον.

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεροῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὄσπριων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἶδους...

Προζιτικὰ. Πλωτῶν. καὶ οἰκίαι.
 Τὰ φασόλια. εἰς φώλιες, 2α. Κονκίαι.
 εἰς φασόλια.

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεροῦντο (ἢ καλλιεροῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ.

Τ.α. ὑπόβοιτα. προζιτικὰ, 2α. Ἐκατοφίε-
 νοντα. ἔκ. τῶν ἀλλων. παραφύτων καὶ
 εἰς τὴν σπορὰν ὄσπριων καὶ ἄλλα προϊόντα.

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές) καὶ ἄλλως. ...

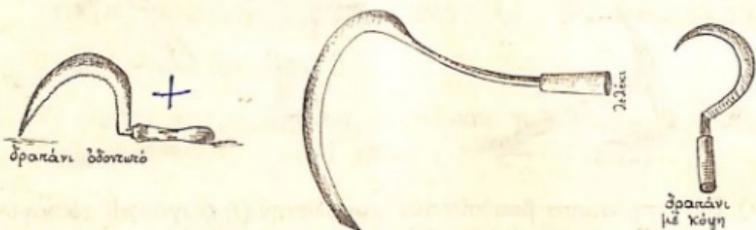
εἰς αὐλάκια ἢ εἰς φώλιες...

Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἐργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.)
 Μ.Ε. Δρεπάνι τοῦ κατωτέρου ἐπι-
 μεμομένου τύπου

Ἐάν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε* ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.

Ἐν... χρήσει... ἐν... εἶδη... δρεπανιοῦ...
 ... εἶδη... δρεπανιοῦ...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ... ΑΘΗΝΩΝ

2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποια ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσση) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων* (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα) Μ.Ε. Κόσση,

(Παλαιότερον ἢ δρεπάνι).

3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὀμαλή ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν).....

Ἐν... ζωζή...

4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του* (σχεδιάσατε ἢ φωτογράφησατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;.....

Ἀπὸ... ξύλου... ἄλλ... ἐπι... ἐπι... ἐπι...
 ὀνομασία... τοῦ... εἰδ... ἐκ... ἐκ...

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα; (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.)

..... τὰ ξιφάρμυθον καὶ τὸ ξιφάρμυθον.

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρῆσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκρίζωσης καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.)

Μέλαν. τῶν ὀσπρίων. (ρεβυθῶν, φαρολιῶν).

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερὸν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ.

... εἰς ὕψος 15-20 ἑκατοστῶν

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσι) εἰς τὸ χωράφι μαζὶ μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται)

... λέγονται καὶ χερσιές ἢ κεφαλαία.

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραξίαι, πιάσματα, χερσιές, χερσόβουλα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα;

... οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τῶν

ἐδάφους τὰ δράγματα

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χερσιές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστὰ; *Οπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζὶ, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) τὰ δράγματα το-

ποθετοῦνται ἐπὶ τῶν ἐδάφους. πολλὰ ὁμοῦ, αἱ δὲ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν

αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ τοὶ μὲς τῶν ἀνθῶν ὡστε γὰρ ὁ χερσιές εὐρίσκονται πρὸς τὴν

4) Ἐπίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμὸς ;

.. Βεβαίως. Ὁ θερισμὸς .. ἤρχι-
.. τῆς .. Δευτέραν ἢ Τετάρτην

5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. Κατὰ .. τῆν διάρκειαν

τοῦ .. θερισμοῦ .. ἐτραγουδοῦντε .. διάφορα τρα-
γούδια .. Παραζιθεύεται .. εἰς .. εἰς .. εἰς .. αὐτῶν,
.. εἰς .. ἰδιαίτερον .. φύλλον .. χάρτον ..

6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχους ποὺ μένου ἀθέριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μετὰ τοὺς ἀποκοπέντας στάχους πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον

.. Δὲν .. ἀφήνουν .. εἰς .. τὸ χωράφι .. μέ-
.. ρος .. ἀθέριστον .. Δὲν ἐπίβραζα .. τσιουζὸν
.. ἔθιμον ..

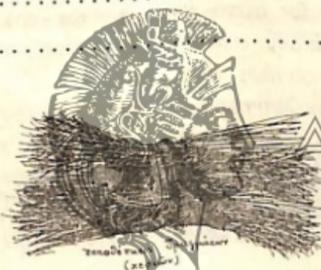
δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχθῶν.

1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχθῶν. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέρος ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .. Τὸ δεμάτιασμα ..
.. ἐγένετο ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμόν .. οἱ στά-
.. χυες δὲν παρέμειναν .. εἰς .. τὸν ἥλιον .. πρὸς ..
.. ξήρανσιν ..

- 2) Πώς ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδέοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Τοὺς .. στάχους .. ἔδεναν .. αἱ .. ἴδιαι .. αἱ .. χερεῖς αὐτῶν
καὶ .. αὐτοὺς .. μετέφεραν .. οἱ .. στάχους .. ἔδιδαν το
μὲ .. βροῦλα ..

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;

Τὰ δεμάτια δὲν ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν
θέσιν, ἀλλὰ .. μετέφεραντο εἰς τὸ ἀλώνι, ..
ὅπου ἔρχοντο θυρωροὶ εἰς ἐκείνην ..
κύκλον .. μὲ .. τὰ .. στάχους .. πρὸς τὸ μέγα ..

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς. Ἡ καλλιέργεια... παζάρας... ἀνέκαθεν... φύτευμα αὐτῆς... γίνεσθαι... κατὰ... Ἰσπανίαν... Μαίον...

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεωμῆλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ ἄροτρού κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ φωτογραφίαν...

Ἡ ἐξαγωγή τῶν γεωμῆλων ἐγίετο καὶ ἐξακαθύνει... γίνεσθαι... σκαπάνην

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανοῦ, πριφύλλι, βίκου); Ἐάν ναι, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φυλάξις αὐτοῦ... Ἐαυτοῦ ἴδιο.

Ἡ διατροφή τῶν ζώων μὲ πριφύλλι, ὄσπρια... καὶ χυρῆφι, ἐπείρετο... πριφύλλι, (βόσκη), καὶ κρομμύ. ἐγίνετο μὲ δρέπανο. Ἐξήρατο καὶ τὸν... καὶ ἐφυλάσσεται ἐν... ρῶνας.

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσσαν κ.ἄ.). Δὲν ἔκαλλιέργετο σανός...

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας)...

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμοποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετικὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) ? Εδένετο ἐν δερμάτινα με...
 τὰ δέρματα (ὡς) ἔλεγον τὰ... τὰ δὲ...
 γέγονε ἀπὸ τοῦ ἴδιου χωρίου χωρὶς ἐργασίας.

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορὰ τῶν δερματιῶν πρὸς άλωνισμόν. Συνκεντρῶνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἄλωνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

Μετέφεροντο εἰς τὸ ἄλωνι.

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς άλωνισμόν δερμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κτλ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρὸν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησεως;

Ὁ χωρὸς τοποθετοῦνται τῶν δερματιῶν καλεῖται θεμωνιά. Τοποθετοῦνται μετὰ τὴν εἰς σωρὸν μετὰ τὴν εἰς σωρὸν.

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνάκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἄλωνι διὰ τὸν άλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἄλωνι;

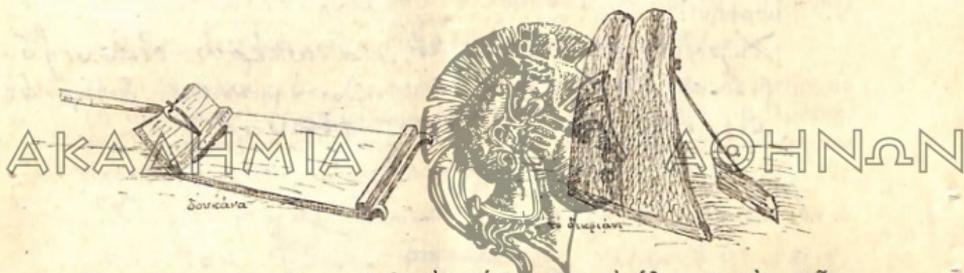
Ὑπῆρχεν ἄλωνι διὰ τὸν ἄλωνισμόν. Ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ ἐγένετο εἰς τὸ ἄλωνι.

- 4) Ποῦ κατασκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἄλωνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν;

Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ ἀλλὰ καὶ ἔξω εἰς κτήματα, κυρίως ἐπάνω εἰς ἄλωνα.

τες και σχετικας φωτογραφιας η ιχνογραφηματα).....
 .Τ.ά. Ήω.α. κα.ά. Ή.ν. ά.λ.ω.ν.ι.σ.μ.ό.ν. δ.έ.κ.ο.ν.ζ.α.ι. δι.ά.
 ε.κ.α.ν.ί.ο.υ. ά.π.ό. ρ.ό.ν. λ.α.μ.β.ό.ν. μ.έ.θ.η.λ.ε.ί.ε.ς. Τ.α.ύ.τ.α.
 (.Ή.ω.α.). ε.ί.ν.αι. δ.ύ.ο, ά.ν.ε.υ. Ή.υ.χ.ο.ύ.....

γ) Ποῦ ἀντί τοῦ άλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν άλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶ εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ άλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν άλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ άλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάννα, δικριάνη, βωλόςυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἐπὶ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ άλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με άλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά, ρεβέθια κ.ἄ.) ἠλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων;

Δ.έν. χρ.μ.ε.ι.μ.ο.π.ο.ι.εῖ.ται. μ.η.χ.α.ν.ι.κ.ό.ν. ἄ.λ.ω.ν.ι.σ.τ.ι.κ.ό.ν. ρ.έ.θ.ο.ν. *

καί εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) *Αἰ. 6.2.4.χ.υ.εῖ*
ἔ. ζοπαθεαυκ. ζο. εἰς. τὸ. ἀ. λ. ω. ν. ι. ἦ. εἰς. π. ε. τ. ρ. ι. ν. εἰς. ἀ. λ. εῖ
ἀ. π. γ. ε. β. θ. ε. ι. α. β. ἔ. π. ι. ρ. α. ὤ. ε. δ. α. φ. ο. υ. ς. τὸ. δ. εἰ. κο. π. ἀ. ν. ι. σ. τ. α
ἀ. π. ε. β. λ. κ. τ. ε. ν. . . εἰς. τὸν. γ. υ. ρ. ι. ε. φ. ὄ. ν. . . τ. ο. ὤ. καρ. πο. ὤ. . .
ἦ. κ. ο. π. ἀ. ν. ἰ. σ. τ. α. ζ. ο. . . δ. ὤ. ο. . . ε. τ. ρ. ῶ. κ. ε. ι. εἰς. . . τ. ῆ. ν. . . ε. φ. ἔ. ρ. α. ν.

22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζῶων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναί, ποῖα ; Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

Α. ἔ. ν. . . ἔ. π. ἡ. ρ. χ. α. ν. . . τ. ρ. α. χ. ο. ὤ. δ. ι. α. . . Ῥ. ε. λ. ῶ. τὸ. ἀ. λ. ω. ν. ι. σ. τ. α.
Α. ἰ. ἦ. τ. ὄ. ν. . . ὀ. ὤ. ν. τ. α. ν. ι. ε. φ. ὄ. ν. . . ἔ. χ. ρ. ῶ. ε. ι. φ. ο. π. ω. ι. εἰ. τ. ο
τὸ. . . εἰ. . . ἔ. π. ι. . . εἰ. . . Ῥ. ε. λ. ῶ.

23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρῆσις ἀλώνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, ἀνταίριος κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΠΑΙΣ ΔΑΦΝΗΝΩΝ

β'. Λίχνισμα

1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλώνισμένοι στάχυες, ἐτομασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλῖα : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σαρφεύεται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ. *Α. ἔ. ν. ἔ. π. ἡ. ρ. χ. ε. ν. . . ἀ. ὀ. δ. ἔ. ρ. ἰ. α. . . ἔ. ν. ο. φ. ἰ. α. -*
θ. ἰ. α. . . δ. ἰ. ἄ. . . τ. ο. ὤ. . . ἀ. λ. ω. ν. ι. ε. φ. ὄ. ν. ο. ὤ. . . ε. τ. ῶ. χ. υ. εἰς. . . Δ. ἰ. ἄ. . . τ. ῆ. ν. . . ε. ὤ. β. -
ε. ὤ. ρ. κ. ω. ε. ν. . . τ. ο. ὤ. . . λ. ε. ἰ. ὤ. φ. ἔ. τ. ο. ὤ. . . δ. ἰ. ἄ. . . τ. ῆ. ν. . . λ. ἰ. χ. ν. ι. ε. φ. ἰ. α. . . χ. ρ. ῶ. ε. ι. -
φ. ὄ. σ. ἰ. ο. ὤ. ν. λ. α. ι. . . τ. ῆ. . . δ. ὤ. ο. . . εἰς. . . τ. ῆ. . . κ. α. λ. ω. τ. ῆ. ρ. ω. . . ε. χ. ῆ. φ. ἰ. α. . . ὀ. μ. -
φ. ε. ἰ. ο. ὤ. ρ. ἔ. ν. α. . . δ. ὤ. α. . . τ. ο. ὤ. . . δ. ἰ. κ. ἰ. ρ. γ. ἰ. ἄ. ν. . . (ἔ. ἔ. λ. ἔ. ν. ι. ε. ν.) . . . κ. α. ἰ. . . τ. ο. ὤ. . . φ. κ. ν. ἔ. ρ. ?
(τ. ο. ὤ. } ἔ. λ. ἔ. ν. ι. ε. ν.)

Ὁ σχηματιζόμενος σαρῶς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

Ὁ σωρός .. ἔχει .. ἐκ .. τῆ .. φ .. α .. ὁ .. γ .. ο .. γ .. γ .. ὁ .. λ .. ο .. ν ..
 Τοιοῦτον .. ἔθιμον .. δέν .. ὑπάρχει ..
 ..
 ..

2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....

Διὰ τὸ ἀνέμισμα .. χρησιμοποιοῦνται τὸ δι ..
 κριάρι .. μέ .. δ .. ὁ .. ἢ .. τρεῖς .. προεξοχάς (δόντια)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίζει)· ἄνδρος, γυναίκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

Καὶ .. ἄνδρα .. καὶ .. γυναίκα .. Δέν .. χρησιμοποιοῦνται .. ἐξ .. ἑκός .. λιχνιστῆς ..
 ..

4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δευτέρον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σίτος κλπ ;

Τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων λέγονται .. ἐκ .. ὑπάρχει .. δέν .. γίνονται .. δευτέρον ..
 ἄλωνισμα ..
 ..

5) Πῶς γίνεται ἡ ζεῦξις τῶν ζώων διὰ τὸ δευτέρον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα και καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο

.....

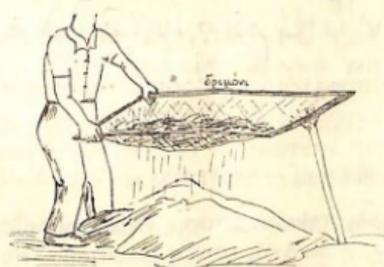
6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιγνίσματος (ἀνεμίματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

Ἡ διαλογή γίνεται... κόσκινον, ἢ τὸ καλὸν -
 μύκρον... ἄλλως, ἢ ἔλεγχον, ἢ τὸ ὀπίσθιον... ἄπαν-
 τὰ καὶ... εἰς... τοὺς δύο... κατωτέρω... ἐπιπέδου μηνὸς
 ζυγῶν.

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσμί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

νων μὲ ὅπας διαφόρων μεγεθῶν π.χ. μὲ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους: βολίστρη, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερώς τούς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίαις τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

Μετὰ τὸ ἀνέμβημα ἢ διαλοχὴ τῶν
 ξένων ὕλων γίνεται διὰ βαρῶθρου...
 ἢ κοκκίχων ὡς ἀνωτέρω ἀνεφ. ἐρ. α.

- 7) Ὃταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρὸν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρὸς ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι); ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ;

Ὁ καρπὸς ἐκπυρρύνεται εἰς βαρὸν
 μετὰ τὸ φκνάρ' τοῦ ξέλιου κατὰ τὴν
 ἐμπηγνύεσθαι εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σω-
 ροῦ τὸ δίκριανι ἢ σταυρὸς δὲ χ. χαρὰς-
 βέλαι, αὐτὴ ἐπακολουθεῖ προσκύνησις κ. λ. π.

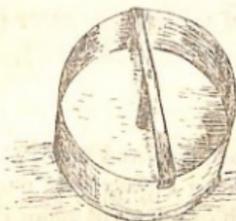
- 8) Ἄλλα ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθὴ κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

Δέν ὑπάρχουν ἄλλα ἔθιμα...

- γ'.1) Ποῖαι ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἄλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἄλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἰπραξίν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις ὀκάδας, εις κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνογράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).....

Ἰσὸς τὸ εἶδος. Ἐπαίρει. κερδίων. ὁ δεκαπενθῆς.
 Ἡ ἀφείδη ἐλέγχο, δεκαπενθῆς. Ἡ κούρα. Ἡ κούρα.
 χ. ε. λ. ὁ δεκαπενθῆς. τὸ ἀλώνι. καὶ ἐπέφραζε τὸ
 ῥοφειώτηεν, τὸ ὄριον ἐπέφραζε
 ἢ ἐπὶ τὴν καρδίαν
 (15 ὀκάδες).

κρούρα

κούρα

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἀλώνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἀλωνιάτικο κλπ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν)

Εἰς τὸ ἀλώνι κατεβάλλοντο εἰς εἶδος τὰ
 βάρη παπαδιάτικο (εἰς τὴν παπῶν) καὶ
 ἀγροφυλακιάτικο (εἰς τὸν ἀγροφυλακῶν). Ἡ
 κούρα τὸ εἶδος ἐγένετο μὲ τὸν κάδον (30 ὀκάδες)
 ὁ κάδος δὲν εἶναι δοχεῖον ἀλλὰ ἀπλῶς προφορικῶς μέτρον
 (μετρήσει).

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἢ παραγωγή (ὁ καρπός) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἑκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς σύνηθειάς) Ὁ... καρπός... ἀπεθηκεύετο... εἰς...

τὰς οἰκίας ἐντὸς... ξυλίκων... δοχείων... τὰ...
 ὅποια ἐλέγχο... ἀμπάρια.....

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἀλώνι. Πῶς ἐγένετο ἢ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; .. Τὸ ἄχυρον .. ἀπεδογκέμενον
 εἰς .. ἀποθῆκας .. (ἀχυρῶνας) .. ἐν τῷσδε .. τοῦ
 .. χωρίου ..

- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογή τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
 θερισμοῦ ἀπὸ τοῦσδε καλυτέρους στάχυς ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...

... Μετὰ .. τὸ .. ἀλώνισμα ..

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογή τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
 σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτή) ἐκ σταχύων,
 τὸ ὁποῖον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Μετὰ .. τὸ .. θερισμὸν .. κατασκευάζεται .. πλέ-
 γμα .. ἐκ .. σταχύων, τὸ ὁποῖον .. ἀναρτᾶται .. εἰς τὸ

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτή αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ^{εἰκονοστάσιον.} τοῦ φυλάσσεται.

πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; Δὲν ἀρχαῖα ἴδιον
 ἔχον ὀνομα .. τῆς πλεκτῆς .. ἔχει .. σχῆμα .. σταχυοῦ καὶ
 φυλάσσεται διὰ γὰρ πᾶν καλὰ ἢ ἰσοδεια. φυλάσσεται
 μέχρι τῆς ἐπομένης ἑβδομάδος.

Δ. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
 τόπον σας ἀναμμα φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
 γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
 τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

.. Οὐδὲν .. κατ' .. ἔθιμον .. πρὸς .. λαμβάνει
 .. χώραν .. εἰς .. ἄν .. τὸν ..

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; ..

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αὐτή; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

β'. 1) Ποιοι ανάπτουν τήν πυράν; παιδιά, ήλικιωμένοι, ποίος άλλος; ...

2) Ποίος ή ποιοι συλλέγουν τά ξύλα, θάμνους κλπ. διά τήν πυράν.
Τά κλέπτουν; "Αν ναι, άπό ποιον μέρος;

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερώς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποιαί αί συνήθειαι είς κάθε τόπον διά κάθε πυράν;

1) Προσευχαί, διάφοροι έπικλήσεις, ξόρκια, άσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τά σχετικά κείμενα

2) Πηδήματα, χοροί γύρω άπό τήν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερής)

3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρᾶς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

.....
.....
.....
.....

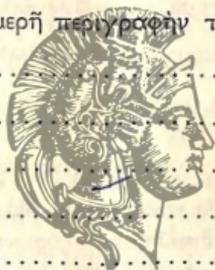
4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς)

.....
.....
.....

5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἔθιμου εἰς τὸν τόπον σας

.....
.....
.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

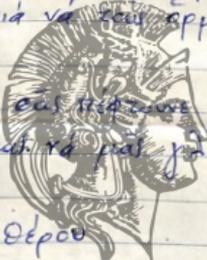
1^η Τραγούδι του Θέρου

Θερίσω παι- θερίσω παίρω τον καρπό
κι η καλαριά ανιμένει (=άνεμένη=άπομένη)
πές μου λένη μ' τι θά γένη.

Βάσω φωτιά βάσω φωτιά ετήν καλαριά
και παίρωι όλος ο κάμπος
πές μου λένη μ' τι νά κάνου

Νά πās λένη μ' νά πās λένη μου για νερό
νά πιή η ευτροφία σου
πόχει δρεπάνια ατσάλινα κορίζια με πλουμιστά
κ' έχει χροήρ, μερόκοπε για νά τειν έρμηνεύη.

Σιγά παιδιά τὰ χέρια γας εἰς πείρωσε τὰ ἀγάλια.
καὶ θάρῃ ὁ κάκοβρος μετὰ τὰ μῆλ' ἡλικόμειλ' ἔμει.

2^η Τραγούδι του Θέρου

Κάζω εζόν κάμπος και εζόν καλαριώνα
θερίσ' ο Γιάννος με την Παχώνα.
Στοιχημα βάσουν ο Γιάννος κι η Παχώνα
όποιος διψόση προζού νά ρθῇ τὸ γιόμα.
Και δίψασε η παχώνα προζού νά ρθῇ τὸ γιόμα.
Νερό βρέ Γιάννο, νερό νά μὴν πεθάνω.
Νερό σου δίνω νά μὴν πεθάνω.
Και στοιχημα με μένα ποτέ μὴν ζουαθάνω.

Ἐν Ρωμιαζίκου τῆ 18-2-70

Πρὸς
τὸ Κέντρον Ἑρεῦνης τῆς
Ἑλληνικῆς Λαογραφίας
Ἀγαγνοστοπούλου 14 (136)
(Διὰ τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ Δη-
μοτικῆς ἑκπ/σεως Β' Περιφ. Εὐρυτανίας)
εἰς Ἀθήνας

Ἔχομε τὴν τιμὴν νὰ ἀποστείλωμεν ὑμῖν, εὐνημένως, τὸ βιβλ.
ὑμῶν ἀποσταλὲν ἑρωτηματολόγιον διὰ τὴν ἐνταξίαν λαογραφικοῦ
Ἐλλαντος τῆς Ἑλλάδος, δεόντως ἐμπνευστημένον.
Παράκλησις διὰ τὰ καθ' ἑμῶν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

